

GONIEC KRAKOWSKI

CENY OGŁOSZEŃ: Po tekście 1 mm w 1 szpalcie (szer. szp. 22 mm) 36 gr. W tekście 1 mm w 7 szpalcach (szer. szp. 72 mm) 3.— Zł. Drobne za słowo 24 gr. (tylko dla osób prywatnych); dla poszuk. pracy 20 gr. Pierwsze słowo tłusty druk (najwyżej 2 słowa) 40 gr.

Rok II.

Nr. 67.

Kraków, sobota 23 marca 1940 r.

Nadesłane, a nie zamówione przez Redakcję rękopisy będą zwracane autorom jedynie wówczas, gdy dołączone zostaną znaczki pocztowe na opłacenie przesyłki zwrotnej. Prenumerata miesięczna 4.50 Zł., z odroczeniem do domu 5 Zł.

We Francji zaczyna trzeszczeć...

Dymisja rządu francuskiego.

Izba poselska głosowała przeciw Daladierowi.

Bruksela, 21 marca. Francuska Izba deputowanych zebrała się w godzinach wieczornych na tajne posiedzenie, które bez przerwy trwało do godz. 4.30 nad ranem. — Posiedzenie zakończono głosowaniem. Jak donoszą z Paryża, wynik tego głosowania był następujący: Z pośród wszystkich deputowanych, których ogólna liczba wynosi 550, jedynie 239 głosowało za udzieleniem rządowi wotum zaufania, natomiast 303 deputowanych wstrzymało się od głosu. Jeden z deputowanych, mianowicie niezależny poseł Delaunay opowiedział się wyraźnie przeciwko rządowi. Siedmiu deputowanych, którzy przebywają na urlopie, nie brało udziału w posiedzeniu.

Deputowani w liczbie 303, którzy wstrzymali się od głosowania, należą do następujących ugrupowań politycznych: Lewica

Daladier, premier zdymisjonowanego rządu francuskiego.

O godz. 10.30 przed południem przybył Daladier wraz z członkami gabinetu do pałacu prezydenta republiki na Polach Elizejskich celem zakomunikowania mu dy-

misji całego gabinetu. Prezydent dymisję przyjął i równocześnie wszczął rozmowy, mające na celu utworzenie nowego rządu.

Wynik głosowania Izby deputowanych, a w następstwie dymisja rządu Daladiera są logiczną konsekwencją klęsk i porażek zadanych mocarstwom zachodnim, zarówno w dziedzinie politycznej jak i wojskowej, jak i niemniej są przyczyną niezadowolonia, jakie objawia społeczeństwo francuskie z powodu polityki wojennej Francji u boku Anglii.

Reynaud tworzy nowy rząd

Paryż, 21 marca. — Prezydent Republiki Francuskiej powierzył misję utworzenia nowego rządu jednemu z członków dawnego gabinetu, a mianowicie min. Pawłowi Reynaud. W ciągu dzisiejszego dnia min. Reynaud ma udzielić prezydentowi Republiki ostatecznej odpowiedzi.

Min. Reynaud znany jest jako jeden z największych zwolenników załatwienia spornych spraw na drodze wojennej. To, co było jasnym po zakomunikowaniu wiadomości o dymisji rządu Daladiera, to pozostaje obecnie nadal aktualnym a mianowicie to, że jeden podlegacz wojenny ustąpił a na jego miejsce przyszedł drugi, jeszcze większy. Znanym jest również fakt, że min. Reynaud jest zwolennikiem zbliżenia się do Anglii i od dłuższego czasu stosował się we wszystkim do wskazówek Anglii. Poza to należy on do „Comite de Forges”. Wszystkie te okoliczności pozwalają spodziewać się, że dotychczasowa polityka francuska nie ulegnie najmniejszej zmianie.

Min. Paweł Reynaud zalicza się do starszej generacji polityków. Liczy on dzisiaj 62 lat. Z wykształcenia jest on prawnikiem, przez jakiś czas był adwokatem. Na polu adwokatury odniósł on wiele sukcesów, prowadząc z powodzeniem obronę kilku wybitnych polityków. Członkiem parlamentu był on od r. 1919, za wyjątkiem kadencji rozpoczętej w r. 1924. Aczkolwiek w życiu parlamentarnym nie brał on zbyt czynnego udziału, to jednak posiadał duży wpływ na prasę prowincjonalną i organizacje prawnicze. W marcu 1930 Reynaud objął tę funkcję ministra skarbu

w gabinecie Tardieu, z którym razem otrzymał dymisję w grudniu tegoż samego roku. W gabinecie Laval otrzymał w styczniu 1931 tę funkcję ministra kolonii, zatrzymując ją także w drugim gabinecie Laval. W następnym gabinecie Tardieu otrzymał tę funkcję ministra sprawiedliwości,

Nowy premier Francji P. Reynaud.

poczem tę samą funkcję pełnił w gabinecie Chautemps'a, ustępując z gabinetu w styczniu r. 1934. Na stanowisko ministra sprawiedliwości powrócił w dn. 10 kwietnia 1939, gdy prezesurę rządu otrzymał po Leonie Blumie — Daladier.

Reynaud był przewodniczącym partii republikańskiego centrum, musiał jednak z tego stanowiska zstąpić w styczniu 1936, ponieważ wbrew opinii partii wszedł do gabinetu Laval. Od tego czasu jego zapatrywania polityczne przesunęły się bardziej na lewo. Wraz z Rajmondem Patrenotre uznany był on za „wroga nr. 1”, ponieważ był zwolennikiem inflacji i nawładzania bliższych stosunków z Rosją. Głównym jednak motywem jego polityki była jaknajbliższa współpraca z Anglią.

Indje domagają się wolności.

Uchwała kongresu hinduskich nacjonalistów w Patna przyjęta przygniatającą większością.

(=) Amsterdam, 21 marca. Hinduski kongres narodowy, odbywający sesję w Ramgarth, powziął sensacyjną uchwałę, postanawiającą domaganie się od Anglii zupełnej niepodległości Indji.

Wnieiona przez jednego z członków kongresu uchwała, powzięta w Patna, żądająca przywrócenia zupełnej niepodległości Indji i oderwania od Imperjum Brytyjskiego, zo-

stała przyjęta przygniatającą większością głosów.

W ten sposób kongres hinduski ponownie wobec całego świata i z całym zdecydowaniem zwrócił się do Anglii z zapytaniem, — czy jest skłonna wypełnić swoje obietnice eo do udzielenia niepodległości Indjom, obietnice ponawiane wciąż od dziesiątków lat a stale cofane pod małym znaczącymi pozorami.

W rocznicę niepodległości Słowacji.

Z okazji rocznicy odzyskania niepodległości przez Słowację odbyły się w dn. 14 marca wielkie uroczystości w Bratysławie, których punktem kulminacyjnym było posiedzenie parlamentu, wielka rewja na placu Wolności i przemarsz oddziałów garnizonu bratysławskiego. Zdjęcia nasze przedstawiają fragmenty tej uroczystości. Na lewo widzimy moment jak prezes ministrów dr. Tuka i minister wojny gen. Catlos odbierają defiladę wojska. Na prawo: oddział piechoty defilującej w dniu rocznicy odzyskania niepodległości przez Słowację.

Z dnia na dzień

(—) Kraków, 21 marca.

Trzeszczy... Porażka francuskiego rządu Daladiera w parlamencie i jego dymisja stanowią nowy dowód postępującego wewnętrznego rozkładu w szeregu mocarstw zachodnich. Już dają się odczuwać wyraźnie skutki ostatnich niepowodzeń politycznych i wojskowych.

Fiasko planowanej akcji angielskiej i francuskiej w Szwecji i Finlandji, potężne uderzenie zadane Anglii przez niemieckie siły powietrzne, oraz negatywny bilans całej akcji wojennej mocarstw zachodnich spotęgowały, szczególnie we Francji zrozumienie beznadziejności walki przeciwko Niemcom, niezagrożonym już teraz żadną blokadą i stanowiącym wojskową potęgę nie do pokonania. Mocarstwa zachodnie znalazły się w sytuacji bez wyjścia. Następstwa tego stanu rzeczy musiał ponieść w pierwszym rzędzie rząd Daladiera, który złożył dostateczne dowody swej nieporadności.

Fakt, że misją utworzenia gabinetu otrzymał Reynaud nie zmienia nic w istocie położenia. Istotnym jest tylko to, że Francja już teraz, po upływie kilku zaledwie miesięcy wojny musi ponieść konsekwencje wewnętrznego przesilenia.

Przypominamy sobie, że podczas wojny światowej również i Niemcy, pomimo swoich wojskowych sukcesów, przeżyli szereg zmian gabinetowych i wreszcie przegrali ówczesną wojnę z powodu wewnętrznego kryzysu. Przypomnienie to pozwala wyraźnie uzmysłowić sobie, jak dalece czasy się zmieniły.

W dzisiejszych Niemczech, pozostających pod kierownictwem potężnej indywidualności Adolfa Hitlera, jakkolwiek zmienia rządu sto całokształt poza zasięgiem możliwości. W Anglii już przed kilku miesiącami musiał ustąpić żydowski minister wojny Hore Belisha, a Francja przeżywa obecnie pierwsze przesilenie rządowe w toczącej się wojnie. Mocarstwa zachodnie trzeszczą w posiadach, natomiast Niemcy stoją silniejsze i bardziej zwarte, niż kiedykolwiek. Również zagranica nie żywią dziś żadnych wątpliwości co do tego, komu w tych warunkach przypadnie zwycięstwo.

„Przewrót w prawdach wojny morskiej”

„Tevere” ocenia szczególne znaczenie ataku na Scapa Flow.

(—) Rzym, 21 marca. — Wielki sukces niemieckiego lotnictwa w czasie nocnego ataku na Scapa Flow stanowi ponownie przedmiot obszernego komentarza dziennika „Tevere”, który podkreśla, że **wszystko zaprzeczenia Anglików nie są niczem innym, jak tylko wielkim bluffem.** Dziennik w sposób niedwuznaczny stwierdza, że już z okazji poprzednich wypadków Anglija dopiero wtedy przyznawała się do prawdy, kiedy nie dysponowała już żadnym wykrętem, tak będzie też w wypadku obecnym.

Co się tyczy technicznej strony ataku na angielską bazę morską, to atak ten stanowi przewrót w zasadach wojny morskiej. Siła bojowa każdej floty zależy wprawdzie od mocy opancerzenia i dział, potrzebuje jednak bezwarunkowo pewnego, dobrze chronionego przeciw wszelkim atakom punktu oparcia, bez którego zdolność operacyjna floty musi doznać silnego obniżenia. Na zasadzie tych rewelacyjnych faktów, każdemu staje się jasną potęga Italii na morzu Śródziemnym, gdyż dysponuje ona olbrzymią siłą powietrzną i bardzo silną flotą łodzi podwodnych.

Wiejskie małżeństwa.

Weźmij mnie Jasieńku,
Weźmij mnie!
Da ci moja matul pierzyna...

Bo to po prawdzie nijak bez pierzyny wyjść zamąż wiejskiej dziewczynie! — Pierzyna i krowa, w posagu musowa!... — powiadają ludzie.

Choćby panią była śliczna, kiej ta róża! Włosy karbowala, na modłę owieczki, różowała amarantowo policzki, a usta swe barwiła w ton dojrzalej maliny... Choćby się jeszcze perfumowała w niedzielę zabójczo mdłymi „perfumami”, włożyła jedwabnemi szatami na spacerach po szosie, pięty wykrecała wysokoimi obcasami, a zimą chodziła do kościoła w palcie z prawdziwie futrzanym kołnierzem...

I chociażby nawet posiadała zegarek na posrebrzanej bransoletce, nic z tego!...

Chłopak jej „nie weźmie” bez krowy i bez wielkiej, jak duży balon wypchanej pierzyny.

A przecie o tem, żeby znalazł się taki, coby ją „wzion”, marzy każda dziewczyna: bogata i uboga, ładna i bardzo szpetna, a nawet garbata i krzywa nie traci tej nadziei, że jakoś, za kogokolwiek wreszcie zamąż wyjdzie! Starą panną pozostać jest wstydem, zasługą

Anglicy bombardują... Danję.

Nalot na Hvide Sande. — Olbrzymie oburzenie w Danji.

(—) Kopenhaga, 21 marca. W ub. wtorek dopuścili się Anglicy lotnicy ponownie naruszenia suwerenności terytorji Danji i to w kilku punktach, a niezależnie od tego, łamiąc obowiązujące prawo międzynarodowe, zrzucili na ziemię duńską kilka bomb.

W miejscowości Hvide Sande wskutek eksplozji i detonacji wyleciały wszystkie szyby w oknach tamtejszych domów. (p.)

(—) Kopenhaga, 21 marca. W ciągu przedpołudnia nadeszły nowe szczegóły o niesłychanym fakcie bombardowania terenów duńskich przez lotników brytyjskich. W wielu kołach duńskich mówi się obecnie całkiem otwarcie o zorganizowaniu systematycznych ataków na duńskie ziemie. Wskutek trudności komunikacyjnych, brak dotychczas dokładnych wiadomości o bombardowaniu.

Olbrzymie wrażenie wywołał fakt, że Anglicy również we środę przed południem zaatakowali ponownie terytorja duńskie. Około godz. 9.30 przed południem baterje przeciwlotnicze w Esbjerg, które już w ciągu nocy musiały dwukrotnie odparować ataki lotników nieprzyjacielskich, skierowały ogień na samoloty „nieznanej narodowości”, które usiłowały zrzucić bomby.

Dotychczas ujemnie jeszcze żadnych informacji co do liczby atakujących samolotów, jednak prawdopodobnie miało się w tym wypadku do czynienia z większą ich liczbą. Ponadto nadeszły tu wiadomości, że w ciągu ubiegłej nocy nie raz, jak doniesiono pierwotnie, ale dwukrotnie brytyjskie samoloty obrzuciły bombami Hvide Sande.

W ciągu środy znalazłono szereg niewypałów, oraz odłamków bomb, które mają być poddane badaniom.

Duńskie objekty wojskowe ostrzeliwali Anglicy.

(—) Kopenhaga, 21 marca. — Doniesienia o wielokrotnych wypadkach naruszenia neutralności Danji przez angielskie

samoloty bojowe w ciągu ubiegłej nocy pozwalają coraz wyraźniej zorientować się o rozmiarach tych napadów.

Anglicy dopuścili się nie tylko naruszenia terytorji duńskich przez przeloty, nie tylko zrzucali bomby na ziemię duńską, ale ponadto ostrzeliwali objekty armji duńskiej. Jak donosi biuro korespondencyjne Ritzau, w międzyczasie stwierdzono, że maszyny, które we wtorek wieczorem o godz. 20.25 przelatywały nad Esbjerg, odpowiedziały na strzały ostrzegawcze duńskiej baterji przeciwlotniczej strzałami, wymierzonymi prawdopodobnie w baterje reflektorów przy duńskich działach przeciwlotniczych. Baterje nie zostały jednak trafione strzałami.

Doniesienia o rzucaniu bomb przez lotników angielskich mnożą się z każdą godziną. Podobnie jak w wielu miejscowościach na duńskim wybrzeżu zachodnim, tak też w Oelod, miejscowości oddalonej o około 28 km na północ od Warde słyszano ubiegłej nocy wybuchy bomb. Dochodziła przeprowadzone we środę przedpołudniem wykazały, że bomby zostały zrzucone na tereny koło Wallund. Leje od wzbuchłych bomb stwierdzono również koło Oestergarde.

Brytyjscy piraci niszczą domy duńskich rybaków.

Komisja śledcza odleciała na miejsce bombardowania.

(—) Kopenhaga, 21 marca. — Specjalny samolot z przedstawicielami kopenhaskiej dyrekcji policji i dowództwa armji duńskiej udał się w ciągu środy do tych miejscowości na zachodnim wybrzeżu Danji, gdzie zostały zrzucone bomby.

W czasie nocnych ataków na Halmshands Klit zostało faktycznie — jak się obecnie okazuje — bardzo wiele domów rybackich zupełnie zniszczonych, względnie spalonych. Jak gdyby cudem bombardowanie nie spowodowało ofiar w ludziach. Oburzenie na całym zachodnim wybrzeżu Danji wzrasta coraz bardziej.

Holandja pada ofiarą blokady angielskiej.

Ponad tysiąc robotników pozbawionych chleba.

(—) Amsterdam, 21 marca. Jak donosi „Handelsblad”, wstrzymanie transportów węglowych do Włoch przez Rotterdam ma wprost katastrofalne skutki dla holenderskiej żeglugi na Renie.

Firmy, które dotychczas były zatrudnione

ładowaniem na okręty węgla, pochodzącego z okręgu Ruhry do Rotterdamu i przeładowywaniem tego węgla na statki oceaniczne będą zmuszone zwolnić przeszło 1.000 urzędników i robotników.

Solidarność mocarstw osi ponownie udowodniona.

„Popolo d'Italia” przeciw samowolnej spekulacji.

Medjolan, 21 marca. Spotkanie Hitlera z Mussolinim stanowi w dalszym ciągu przedmiot wyczerpujących rozważań prasy. Spotkanie obydwóch wielkich mężów stanu jest niewątpliwie dominującym wydarzeniem obecnego okresu europejskiej historii, jak to stwierdza „Popolo d'Italia”.

Obydwaj wodzowie państw osi nie są przedstawicielami zmiennych sytuacji parlamentarnych, ale są kierownikami narodowych i trwałych ruchów, które powstały w wyniku hi-

storycznej konieczności i głębokich tendencji odrodzenia się obydwóch narodów. Domyśli dzienników demokratycznych są przeważnie zmyślone i zupełnie samowolne.

Prasa północno-włoska stwierdza, że solidarność mocarstw osi została ponownie udowodniona, aby w Europie rozpoczął okres nowej sprawiedliwości. Historyczny cel osi zgadzają się od początku wojny z wielką koniecznością zaprowadzenia równowagi i zrównania praw. Wszystkie dzienniki północ-

no-włoskie dementują bardzo energicznie wszelkie domysły, szerzone przez prasę demokratyczną, jakoby spotkanie to pozostawało w jakimkolwiek związku z jakąś ofensywą pokojową.

„Corriere della Sera” pisze, że tego rodzaju domysły są wręcz groteskowe. Niewątpliwie w rozmowie na Brennerze poruszono szereg problemów, pisze dalej dziennik. Nie ulega wątpliwości, że po zbadaniu tych spraw wynikną konkretne następstwa w ramach sojuszu niemiecko-włoskiego, które wyłusną swoje piętno na historii Europy.

Hitler przyjął islandzkiego poetę Gunnarsona.

(—) Berlin, 21 marca. — Hitler przyjął we środę znanego islandzkiego poetę Gunnara Gunnarssona.

Wojskowe przygotowania Włoch.

Marszałek Graziani przyjęty przez Mussoliniego.

(—) Rzym, 21 marca. Mussolini przyjął szefa sztabu generalnego armji włoskiej, marszałka Graziani'ego i odbył z nim wyczerpującą rozmowę, dotyczącą szeregu problemów z dziedziny wojskowego przygotowania Włoch.

Urzędowo komunikat, donoszący o konferencji Mussoliniego z szefem sztabu generalnego armji, marszałkiem Grazianim, został podany przez wszystkie dzienniki włoskie w sensacyjnej formie i wydrukowany na miejscach naczelnych.

Jeszcze jedna antyangielska demonstracja w połudn. Afryce.

(—) Amsterdam, 21 marca. — Dzienniki południowo-afrykańskie donoszą o mowie, jaką wygłosił przewodniczący partji narodowej w Transwaalu du Toit z okazji ponownego wyboru na radcę prowincji Losbeg.

W Wielkiej Brytanji — oświadczył on — nie wszystkich Afrykańczyków obserwuje się z niedowierzaniem, natomiast cały świat zna już wartość obywateli brytyjskich wobec wielu narodów np. wobec Abisjńczyków, Czechosłowacji oraz Polski. Brytyjczycy to horda rabusiów, która gdziekolwiek się ukaże myśli tylko o grabieży. General Smuts był wprawdzie nazywany „sprawiedliwym Afrykańczykiem”, jednak w rzeczywistości nie zrobił on nic dla Afrykańczyków. Wprost przeciwnie, przeciwstawiał się wszelkim siłami walce Afrykańczyków o uzyskanie praw językowych i niezawisłości. Smuts spowodował jeszcze nigdy u nas nie widziany polityczny chaos. Udało mu się też wzbudzić taką nienawiść u Afrykańczyków, że nie zostanie ona nigdy wymazana. Ta nienawiść rasowa skierowana jest przeciw brytyjskim „jingos”.

W czasie tej samej demonstracji przemawiał również generał Kempf. Podniósł on, że Afrykańczycy muszą się jednoczyć, ponieważ Smuts w czasie, kiedy Afrykańczycy prowadzili wzajemne spory, składa „woly ofiarne na ołtarzu brytyjskiego imperializmu”, a rodowitych Afrykańczyków pakował do obozów koncentracyjnych. Generał Kempf oświadczył następnie, że odmawia pójsła na wojnę za Anglię, która tak wiele nieszczęść sprowadziła na Afrykę południową. Anglia jest jedynym krajem, przeciwko któremu Afryka południowa w przeszłości potrzebowała ochrony, i jedynym niebezpieczeństwem, jakie znała kiedykolwiek Afryka południowa.

Układ pokolowy ratyfikowany przez prezydium najw. Sowietu

(—) Moskwa, 21 marca. Jak urzędowo donoszą, został już ratyfikowany przez prezydium najwyższej rady Sowietów zawarty w dniu 12 marca br. układ pokojowy między Unją Sowietów i Finlandją.

jącym na pogardliwe lekceważenie całego otoczenia. Przytem los starej panny wśród ludu, nie jest do pozazdroszczenia. Zostaje ona zawsze popychadłem rodziny i do końca życia nie umie sobie znaleźć samodzielnego stanowiska w świecie, a także nie stara się wcale o nie.

Tymczasem młodzieńcy najchętniej szukają towarzystwa młodzietkich siedemnastolatek i najchętniej z takimi się żenią, więc też dwudziestolatka panią ma już wszelkie perspektywy pozostania starą panną i gotowa wyjść zamąż absolutnie za każdego, który tylko nie jest pijakiem i przedstawia się zdrowo, normalnie.

Młodzieniec zaś szuka partji równie sobie, samożnością i bogaty chłopiec naraziłby się na drwiny swoich kolegów, gdyby się z ubogą ożenił dziewczyną. Materjalne warunki są jedyną podstawą miśnienia wśród ludu, a romantyczne Kasie co to woła uhogiego Janka od bogatego „pana” zostały tylko w piosenkach.

Znawca koni.

Pani Marcela namawiała wczoraj męża, aby się wybrali oboje na całą niedzielę do Świdra:

— Józek umyślnie przełożył swoje imieniny na jutro i liczy, że przyjedziemy z pewnością.

— Może sobie liczyć — odparł małżonek — ale mnie się ani śni jechać. Na przyszłą niedzielę owszem, jutro nie.

— Czemu?

— Nie wiem, że wybieram się na wyścigi konne.

— Rozumiem. Jednak Józłowi będzie przykro. Imieniny przypadają raz do roku.

— Ja na wyścigi też czekam cały rok — rzekł mąż. A że się te dwie daty zbiegły, to chyba nie moja wina.

— Jednak przy dobrych chęciach możeby się to dało jakoś pogodzić!

— Ciekawym bardzo?

— Mógłbyś poprosić kogoś ze znajomych, aby postawił na twojego faworyta.

— Zapewne, ale w tem właśnie sęk, że ja faworyta zdeklarowanego jeszcze nie mam.

— Czemu?

— Hobbie się zdaje, że to tak łatwo? Ja n. p. jeszcze w zeszłym roku gardłowałem, że wygra „Iris”.

— To postaw na tego „Iris”.

— Tak? Tymczasem w zeszłą niedzielę przebąkiwali, że wygra „Wulkan”.

— W takim razie jabył grała „Wulkana”.

— Tak, tak, ty byś grała, a myślisz, że „Horyń” to pies?

— Tego nie wiem.

— Albo taki „Orlean”? Co? A może „Jurass”? Jak myślisz?

— Wiesz, że się na tych rzeczach nie znam.

— Otóż, to właśnie. A trzeba ci wiedzieć, że po kawiarniach przebąkują coś o fukse, zwłaszcza, o ile tor będzie ciężki. I traf tu człowieku. O nagroda piękna.

— Ale tobie przecież nic się z tego nie dostanie?

— To co? Mogę za to wygrać, jeśli utrafię zwycięzce.

— Myślisz się mocno angażować?

— Znasz przecież moje możliwości finansowe. Więcej jak 5 Zł. nie zaryzykuje.

— 5 Złotych? I dla takiej gry wolisz zostać w Warszawie, zamiast jechać do Józefa?

— Małżonek spojrzął złem okiem i rzekł: — A satysfakcja moralna, gdybym utrafił w zwycięzce, to podług ciebie nic nie warta?? Widzę, niestety, że nie masz zielenego pojęcia o sporcie. Zaś o Józefie przestań mi mówić, bo mam teraz ważniejszą rzecz na głowie. Cały rok czekałem na wyścig, ale kto wygra — w tem sęk.

Szczęśliwy powrót zwycięskiej łodzi podwodnej.

Łódź podwodna kapitana korwety Wernera Hartmanna przybija do portu maciejowskiego po powrocie z wyprawy, podczas której zatopiła 45.000 ton okrętów nieprzyjacielskich. Właśnie zarzucono liny na brzeg, a w kilka minut potem dzielna załoga zostanie powitana przez swych kolegów.

Pionierzy budują pomost do lądowania.

Zdjęcie nasze przedstawia fragment prac pionierów przy budowie pomostu do lądowania. Żołnierze ubrani są w specjalne ubrania gumowe, które chronią ich przed skutkami długotrwałej pracy w wodzie.

Bombowce z przed 92 lat.

Balony śmierci Radetzky'ego nad Wenecją.

Broń powietrzna, która obecnie wywiera rozstrzygający wpływ na losy wojny, nie jest rzeczą tak nową, jakby się zdawało, aczkolwiek dopiero w naszych oczach została doprowadzona do doskonałości. Sam pomysł jednak ataku z powietrza pochodzi z przed 92 lat, od Niemca austriackiego, porucznika Franciszka v. Uchatius, który w roku 1848 po raz pierwszy w historii dokonał takiego ataku.

Było to podczas wojny włosko-austriackiej. Już od trzech miesięcy stała armia austriacka pod dowództwem marszałka polnego hr. Thurna przed fortami Wenecji, która odpierała dzielnie wszystkie ataki.

Sytacja beznadziejna.

Opór ten wywołał w austriackiej kwaterze głównej zrozumiałe zdenerwowanie i zniecierpliwienie. Sędziwy marszałek Radetzky, który mimo swoich 82 lat wykazywał pełną energię i siłę umysłu, grzmotną pięścią w stół i zaklął socyście.

— Ani o jeden metr nie posunęliśmy się naprzód! — piorunował. — A tu ta przeklęta cholera porywa codzień po dziesięćdziesiąt ludzi.

— Ekscelencja powinien nakazać skuteczne ostrzeliwanie miasta, aby złamać ducha mieszkańców — radził jeden z oficerów.

— Skuteczne ostrzeliwanie! — pieniał się dowódca. — Wie pan przecież, że nośność naszych dział sięga akurat do pierwszych linii fortyfikacyjnych. Czyż mamy, jak aniołkowie, unieść się w powietrze i zgóry rzucić granaty na miasto? — Ten rubaszny żart wywołał powszechny wybuch śmiechu. Z tylnych szeregów oficerów odezwał się jednak nieoczekiwanie głos:

— Dlaczego nie? Niema w tem nic niemożliwego. Można Wenecję bombardować z powietrza...

Pomysł młodego oficera.

Radetzky odwrócił się gniewnie:

— Patrzcie, patrzcie... pan porucznik Uchatius! Niech-no się pan zastanowi, kochany poruczniku, czy wypadła robić głupie żarty, gdy przed murami Wenecji umiera tyłu dziesiątych żołnierzy? Pan, jako artylerzysta, powinien raczej pomyśleć nad tem, jak powiększyć zasięg naszych dział.

— Pracuję właśnie nad tem, ekscelencjo — odpowiada spokojnie długi i chudy jak tyka oficer. — Ale o bombardowaniu Wenecji z powietrza nie mówiłem żartem. Można to uskutecznić przy pomocy balonów.

Gdy Franciszek v. Uchatius przedstawił dowództwu swój śmiały plan, wszyscy przyjęli go z powątpiewaniem. Udzielono mu jednak pozwolenia na dokonanie próby i zażądano od intendentury w Wiedniu potrzebnych materiałów.

Tajemnicze transporty.

W połowie czerwca przybyły do fortu Malaghera, znajdującego się w ręku Austriaków, jakieś tajemnicze transporty, których wylądowanie odbywało się pod kierunkiem porucznika Uchatiusa i jego brata Józefa, również oficera artylerji.

W ciągu dwóch tygodni na forcie Malaghera panował niezwykle ożywiony ruch. — Słychać sapanie pomp powietrznych, szeceł

butli stalowych, w jakich zazwyczaj transportuje się gazy. Wreszcie nad murami fortu zaczyna się wznosić szara kopuła, która zwiększa się z każdą chwilą, wypełnia się, wygładza i wreszcie wznosi w powietrze jako olbrzymi balon.

Za tym pierwszym balonem w odległości 500 metrów płynie drugi, potem trzeci, czwarty, piąty... Łańcuch pięciu balonów, połączonych drucianym kablem unosi się nad Wenecją. W gondoli ostatniego zaś widać dwie głowy ludzkie: to porucznik Franciszek Uchatius i jego brat, którzy mają wykonać atak powietrzny na obleżone miasto. Pod pierwszym balonem wiszą dwie potężne bomby, kule żelazne, wypełnione mate-

riałem wybuchowym. Są one cienkim drutem połączone z gondolą ostatniego balonu. Nalot na Wenecję.

Wiatr powoli unosi balony ku północy, nad miasto. Bracia Uchatius bacznie studują leżącą przed nimi mapę, śledząc równocześnie pierwszy balon, z jego śmiercionośnym ładunkiem.

Wtem silne naciśnięcie dźwigni. Odrywa się najpierw jedna bomba, potem druga... Następują dwie ogłuszające detonacje i w górę leci, jak potworna fontanna, cegły, belki, ziemia... Bomba uderzyła tuż obok dworca kolejowego.

W mieście wybuchła nieopisana panika. Po pierwszym przerażeniu artylerja otwiera o-

gień, ale balon-bombowiec, uwolniony od swego ciężaru, wzniósł się nagle na znaczną wysokość, i znalazłszy się poza zasięgiem dział weneckich, poderwał za sobą inne balony. Już też Uchatius dał sygnał odwrotu i w forcie Malaghera gorączkowo pracują ludzie przy bębnie, na którym nawija się kabel, przytrzymujący balony. Wreszcie dwaj oficerowie lądują szczęśliwie, dokonawszy swego śmiałego wypadu.

Flako drugiego ataku.

Jeszcze drugiego ataku spróbował Uchatius, tym razem od strony morza, wypuszczając dwa balony bez załogi, ale uzbrojone w szrapnele zegarowe, z pokładu okrętu austriackiego „Wulkan”. Tym razem jednak atak się nie udał, szrapnele bowiem wybuchły zbyt wcześnie, rozrywając balony. Do dalszych prób dowództwo nie dopuściło, Uchatius bowiem stał się nagle niepotrzebny. Armja oblegająca otrzymała posiłki w postaci armat dalekonośnych, które można było bezpośrednio ostrzeliwać miasto. Wenecja po kilku dniach bombardowania poddała się i Radetzky triumfalnie wjechał do miasta. O Uchatiusie i jego pomysły zapomniano i tylko kilka jego bomb, przechowywanych w wiedeńskim muzeum wojskowym, świadczy o pierwszym w historii świata ataku powietrznym.

Dziecko swego wieku.

Władnej epoce Polska tak nie obfitowała w dziwaków, w charaktery ekscentryczne, w postaci niezwykłe, w oryginały najosobliwsze, jak w końcu panowania Sasów i za Stanisława Augusta. Szlachecka buta, zaniedbanie wychowania, mieszanina idei, nie mogących z sobą przyjść do równowagi, rozdziły te potworne często, poetyczne i niepokojące zjawiska.

Do tej galerji ekscentryków należy i Franciszek Ksawery Korczak-Branicki, od lutego 1774 r. hetman wielki koronny. Zga-

dnął niełatwo, czem człowiek ten, ongiś łowczy koronny, zasłużył sobie na tak wysoki urząd. Śmiały, lecz bez zdolności wojennych, bez odrobiny ambicji, choć dużo o sobie myślący, charakter nawskróś podły i przewrotny. *Pijak i hulaka nie liczący się z nikim i niczem.* Używając słów Fryderyka Wielkiego, powiemy, że był to prawdziwy warjat, największy pyszałek i blagier, jakiego ziemia zrodziła. Król tolerował wybryki Branickiego i puszczał je płazem. Raz zdarzyło się, że pod dobrą datą wszedł na pokoje królewskie. Na uwagę

króla, który skarcił go za opilstwo, rzekł z butą:

— E! Gdybyś W. K. Moś tak pił jak ja pije, więcej posiadałbyś przyjaciół.

Branicki, który zebrał z czasem olbrzymie dobra jaworowskie i białocerkiewskie (dwa miasta, 134 wsie), lubiał popisywać się niejednokrotnie swą odwagą i zręcznością. Dosiadał naprzykład dzikiego konia, kazał zapalać w podwórzu pałacu ogniska i przesadzał je.

Ciekawym był pojedynek Branickiego z Casanovą. W czasie pojedynku Branicki postrzelił Casanovę, poczem musiał go pogroźką palnięcia mu w łeb, żeby strzelał do niego. Prześraszony Casanova wystrzelił i zranił Branickiego w brzuch. Wówczas Branicki rzucił mu worek z 400 dukatami, nakazując uciekać, aby go przyjaciele jego mszcząc się, nie zabili. Jakoż Arnold Byszewski, koniuszy królewski, serdeczny przyjaciel Branickiego, dowiedziawszy się o postrzeleniu, pędem leciał na Wolę, zabić Casanovę i minął się z nim uciekającym już w chłopskim wozie, przebranym za wieśniaka. Nie zastawszy tu Casanovy, Byszewski wpadł do Warszawy do jego mieszkania, gdzie zastał sławnego gracza hr. Tomatisa, Moszczeńskiego miecznika koronnego i włoskie aktorki z teatru. Tomatisa wziął za Casanovę i ubiegając się za nim po pokojach, wśród wrzasku kobiet, palił z pistoletu i osmalając kornety. Potem do szabli się wziął na Moszczeńskiego, który Włocha zasłaniał, niechcący dał mu w ucho i narobił siła brewerji. Król kazał potem ścisnąć Byszewskiego, który uszedłszy szczęśliwie, dwa lata się tułał zagranicą. Z tego powodu Kossakowska, kasztelanowa kamińska powiedziała miała: — Co za szczęście, że Branicki ma flak w głowie, a to gdyby je miał w brzuchu, jużby życie postradał.

W późniejszych latach, po ukróceniu i ograniczeniu władzy hetmańskiej, Branicki stał się z najszybciej najszybciej wrogiem króla. W związku z ograniczeniem buławy krażył wówczas po Warszawie następujący wierszyk:

Snycerz za to, że klejdy na kloce odpoczął, Statua Herkulesa z niego robił począł. Jeszcze rak nie dokończył, aż rycerz zachwiał. Nie kontent że był w stani, chciał objąć dom cały. Złakł się snycerz nad takim wdzięczności owocem, Obcał ręce i nogi, a kloce został klecsem.

Autor powyższego wierszyka pod kłosem miał na myśli oczywiście Branickiego.

Święcenie samochodów w Rzymie.

Na placu Colosseum w Rzymie odbywa się rokrocznie uroczysta ceremonia święcenia samochodów w dniu patronki auto mobilistów św. Franciszki Rzymskiej (9-go marca). Zdjęcie nasze przedstawia fragment tegorocznego święta automobilistów, w którym wzięło udział wiele samochodów.

Jak daleko sięga pamięć ludzka?

Kraków, w marcu.

Nie chodzi nam o zdolność pamiętania pewnych faktów, lecz o zachowanie łączności z przeszłością w postaci pewnych wiadomości o niej, pewnych tradycji i tych wszystkich drobiazgów, które łączą generacje dzisiejsze z przeszłością. Bo, ogólnie biorąc, pamięć ludzka w tych rzeczach sięga właściwie jedynie dwóch do trzech generacji. Poprostu każda generacja pamięta tylko to, co wydarzyło się w jej życiu i to niedokładnie.

Na ten temat napisał znany swego czasu autor H. H. Ewers nowelę pt. „Die blauen Indianer”, w której w sposób fantastyczny a ciekawy dowodził, że plemię Indian, mieszkające gdzieś w południowej Ameryce, zachowuje pamięć wydarzeń z przed kilkuset lat, a to dzięki temu, że odżywia się po większej części jedynie pewnym gatunkiem ryb, posiadającym bardzo dużo fosforu, który, jak wiadomo, wpływa dobrze na funkcjonowanie pamięci.

Z tem zagadnieniem zachowania łączności z poprzednimi generacjami łączy się również kwestja „ruchliwości” ludności, t. j. jej miejsca zamieszkania i przenoszenia się w inne okolice. Tysiącletnie wojny, katastrofy gospodarcze, liczne zarazy, które panowały w średniowieczu, w końcu osobiste załamanie się życiowe — to wszystko wpływa na emigrację i imigrację w bliższe lub dalsze okolice. Zwłaszcza dzisiejsze warunki techniczne, udostępnienie kolei, konieczność przenoszenia się ze względów zarobkowych itd. wpływają bardzo silnie na ten ruch emigracyjny. Dają się tutaj zauważyć zresztą dwie koncepcje współczesne: z jednej strony udostępnienie ludności możliwości przenoszenia się, z drugiej zaś strony chęć przykucia jej do danego miejsca i danej posiadłości. Należy również wziąć pod uwagę fakt, że po wojnie światowej bodaj poraz pierwszy od kilkuset lat następowały ze względów etniczno-politycznych przesiedlenia tysięcy osób z jednej okolicy w drugą. Takie ruchy ludnościowe miały miejsce przedewszystkiem w zakresie kolonii zamorskich, a następnie również w Europie, np. Niemców bałtyckich przesiedlono do Rzeszy lub np. w Tyrolu.

Natomiast wiele państw starało się związać ludność wiejską z ziemią, gdyż cywilizacja XX-go wieku wpłynęła w wielu wypadkach ujemnie na stosunki na wsi. Ludność wiejska najchętniej emigrowała do miast, tworząc niepożądany proletarijat. — Takie stosunki panowały zwłaszcza we Francji, gdzie wieś gwałtownie się wyludniała, ale również w innych krajach, posiadających wiele dużych miast i fabryk, zauważono ten objaw. Nie też dziwnego, że np. w Niemczech

wprowadził system narodowo-socjalistyczny t. zw. majoraty chłopskie,

mające zatrzymać na przeciąg setek lat daną rodzinę w jej okolicy. Podobną opieką otoczyła również Szwecja swoich chłopów, zachęcając ich do przetrwania na swoim kawałku ziemi. Również i Włochy dają w tym klerunku.

Łącznie z tem zagadnieniem utrzymania żywych tradycji, włączających dzisiejszą generację z generacjami dawno zmarłymi w postaci pamięci o nich, przechowania pamiętek po nich, w końcu zachowania w swym posiadaniu ich nieruchomego majątku, ciekawem jest stwierdzić, jak te rzeczy wyglądają w praktyce. Czy np. istnieje możliwość wykazania, że jednostka X. Y. pochodził w tej a tej generacji od osobnika żyjącego np. w XI wieku? Otóż stwierdzenie takiego wywołu jest w większości wypadków niemożliwe choćby z tego względu, że nie dochowały się żadne pisane ślady egzystencji „szarych” jednostek z tych czasów, a następnie, że brak nazwisk w owych czasach nie pozwala przeważnie zidentyfikować tych jednostek. Oczywiście, że nie zawsze tak się przedstawia i istnieją nieraz

możliwości wyprowadzenia genealogii wybitnych rodzin aż do X, a nawet do IX wieku.

Większość np. dynastji pochodzi w prostej linii od władców Egiptu Ptolomeuszy, którzy jak wiadomo żyli kilka wieków przed Chrystusem. Droga do nich prowadzi przez władców bizantyjskich, którzy również tworzą pomost do perskiej dynastji Sassanidów. Jest poza tem pewna ilość rodzin nawlazująca swoje tradycje do starożytności: znana austriacka rodzina Marenzela nosząca tytuł margrabiów Val-Olloia, hrabiów Tagiuno i Talgate, baronów von Marenzfeld und Schneck, twierdzi, że przodkiem jej był jeden z bliskich krewnych Juljusza Cezara. Dom książąt lotaryńskich wywodzi historicy od Karolingów, a również inne dynastje mają sięgać nieraz aż VII czy VI wieku po Chrystusie. Niewiele oczywiście pozostało wspomnień czy kontaktów psychologicznych z tych odległych czasów.

A teraz zobaczmy jak długo jedna rodzina zdolna utrzymać swoje dziedzictwo w reku. Kilka lat temu urządziło Szwedzkie Ministerstwo Rolnictwa niezwykle ciekawą ankietę na temat pozostawiania w jednym ręku własności ziemskiej przez wiele wieków. Do tej ankiety zgłosiły się przeważnie rodziny chłopskie, które w kilku wypadkach wykazały, iż od 700 lat pozostają w posiadaniu jednego i tego samego kawałka ziemi. Ciekawym wypadkiem w tym zakresie stwierdzono również we Włoszech z okazji przyznawania przez rząd faszy-

stowski nagród dla rodzin wlnych swej ziemi. A mianowicie zgłosiła się rodzina z prowincji Ankony nazwiskiem Paterno, która wykazała dokumentami, że od 1000 lat pozostaje w posiadaniu swego dziedzictwa. Podstawą nagradzania tych rodzin było stwierdzenie, że rodzina od 100 lat posiada nieprzerwanie daną ziemię. W Anglii również zachodzi nieraz wypadek długowiecznego dzierżenia jednej posiadłości np. rodziną Fitzherbertów z Norbury Manor, hrabstwo Derbyshire utrzymała od 800 lat swą posiadłość, która przywilejem królewskim została nadana ich przodkowi Williamowi Fitz Herbert. Rodzina ta nosząca tytuł lordów Stafford wydała w roku 1934 wielkie przyjęcie w swoim zamku z okazji tej ciekawej rocznicy. Inna angielska rodzina Dawenport pochodząca po towarzyszu Wilhelma Zdobycy posiadała od roku mniej więcej 1070 r. ziemię Bromhole, obecnie Bramall, która pozostawała do roku 1882 w rękach rodziny. Przykłady również dawnego posiadania ziemi znajdujemy również w innych krajach np. w Niemczech, gdzie rodzina hr. von und zu

der Eltz posiada w Szwabji swój zamek od XII w.

Inna rodzina von Oertzen również od mniej więcej 700 lat posiada swoje rodzinne gniazdo tegoż nazwiska. Jeżeli chodzi o Polskę, to do niedawna istniała większa ilość rodzin, zachowujących w swym posiadaniu kolebkę swego rodu, a np. rodzina Lgockich herbu Jastrzębiec Lgota, Zamoyscy od XVI w. dzierżają Zamosć, Dzieduszyccy od XV w. mieli Dzieduszyce w powiecie przemyśkim, Szeptyccy również od XIV w. zachowali po dziś dzień Szeptyce, Gorayscy od połowy XIV w. utrzymali gniazdo rodzinne Goray.

Jak widać z tych rozważań, w większości wypadków kontakt dzisiejszej generacji z dawnymi jest ogólnie biorąc bardzo niski, a to ze względów czysto technicznych, materialnych, poprostu z tego powodu, że życie zbyt jest ruchliwe, zbyt wiele przynosi ze sobą zmian, aby czy pamiętki, czy też pamięć rzeczy przeszłych jako taka mogły się przechować przez szereg wieków.

X. Z.

16 stron! Obejmować będzie Wielkanocny numer ILUSTROWANEGO KURJERA POLSKIEGO **30 gr.** Do nabycia w sprzedaży ulicznej w cenie

Żydzi przywódcami gangsterów amerykańskich. Sprawcy 17 morderstw wykryci.

(=) Nowy Jork, 21 marca. Dochodzenia w sprawie działalności nowojorskiej bandy morderców, która na polecenie notorycznych gangsterów zgładziła ze świata głównych świadków, mających zeznawać przeciw arestowanemu gangsterowi zostały obecnie z Nowego Jorku, Detroit i Los Angeles rozszerzone na Florydę, gdzie czynione są poszukiwania za dwoma zawodowymi mordercami.

Prokurator, klerujący dochodzeniami, oświadczył, że w wyniku dotychczasowego śledztwa wykryto już 17 sprawców morderstw gangsterskich, a w najbliższym czasie należy oczekiwać wykrycia sprawców

dalszych 20, dotychczas niewyjaśnionych zbrodni.

Prokurator wznowił również dochodzenia w sprawie dwóch sensacyjnych morderstw gangsterskich, dokonanych w Nowym Jorku, które rozegrały się przedtem w przeddzień 12 laty. Dochodzenia wykazały dalej, że żyd Abraham Froese, który jest obecnie oskarżony w Brooklynie o krzywoprzysięstwo w związku z wielkim oszustwem kaucyjnym, zaproponował naocznyemu świadkowi pewnego morderstwa gangsterskiego 5000 dolarów łapówki, jeżeli nie będą zeznawać na niekorzyść dwóch oskarżonych żydów, członków bandy morderców.

Narodowość decyduje o zdolnościach złodziejskich.

Olbrzymie archiwa policyjne, jakie znajdują się w każdym dużym mieście, tysiączne fotografie przestępców wszelkiego rodzaju, stanowią nie tylko konieczny materiał dla policji, ale również bardzo ciekawe dane dla psychologa i badacza duszy ludzkiej. Znany detektyw londyńskiego Scotland Yardu, Cecil Bishop, zebrał w swej wieloletniej praktyce niezwykle ciekawe obserwacje o „zdolnościach” różnych przestępców, oraz o ich predyspozycjach do tych lub innych czynów kolidujących z kodeksem karnym, zależnie od ich narodowości.

Cecil Bishop, detektyw Scotland Yardu, twierdzi, że bezwzględnie narodowość jest decydującą w wyborze takiej czy innej kariery przestępczej. Twierdzenie to potwierdziły tysiączne wypadki, które przeszły przez ręce Bishopa. Rosjanie np. odznaczają się wielkimi zdolnościami graficznymi, które zużytkowują, by fałszować dokumenty, podpisy, weksle itd. Zdolności tego narodu do graficznych prac są tak wielkie, że potężne szajki przestępców europejskich zawsze mają na swoich usługach jakiegoś Rosjanina — specjalistę, któremu powierzają wykonanie tych delikatnych operacji. Jeden z najbardziej znanych przestępców-grafików, Barmasz, który swego czasu został skazany na 14 lat ciężkich robót, wpadł na genialny poprostu pomysł przecinania banknotów i sporządzania brakującej jednej strony, która należała na autentyczną połowę i w ten sposób fabrykował banknoty, będące faktycznie... w pięćdziesięciu procentach prawdziwymi. Ten wycyzn Rosjanina był technicznie tak fenomenalny, że wzbudził niezwykle zainteresowanie w sferach naukowych. Irlandczycy odznaczają się, według doświadczeń Bishopa, zdolnościami hochsztaplerskimi oraz działają z powodzeniem jako naciągacze prostych ludzi, np. na jarmarkach, na odpustach itd. Zdolności ich polegają przede wszystkim na tem, że umieją po mistrzo-

wsku wmówić w daną ofiarę nieraz nieprawdopodobne rzeczy.

Jeżeli chodzi np. o przestępców narodowości szwedzkiej, to specjalizują się oni w kradzieży bagażu, ale nigdy nie wybierają sobie hotelów jako pola popisu, natomiast chętnie czynią to na dworcach. Wogóle w zakresie kradzieży bagażowych przestępcy pochodzą prawie zawsze ze Szwecji, Portugalji i Włoch, natomiast włamań dokonują bardzo niechętnie. Jeżeli chodzi o ten dział przestępstwa, to delikwenci popełniający włamania najczęściej pochodzą z Kanady, Australji i odznaczają się wspaniałą techniką, posługując się nieraz środkami eksplozującymi. Można by o tem wytknąć, że w krajach tych, t. j. w Australji i Kanadzie znajdują się w małych miasteczkach liczne banki, które „zapraszają” wiejako do włamań, tem więcej, że pieniądze przesyła się pociągami przebiegającymi olbrzymie niezamieszkałe przestrzenie, ułatwiające dokonanie kradzieży.

Rzadko epotyka się Szkotów w reje- strach przestępców: nie wiadomo jak to wytłumaczyć. Należy jednak przypuszczać, że fakt ten opiera się na charakterze Szkotów, którzy z jednej strony są bardzo oszczędni i zapobiegliwi, z drugiej zaś niewiele wymagają od życia i umieją się zadowolić nawet skromną egzystencją. Jeżeli chodzi o Francuzów, to przeważna większość ich wykazuje talent złodziei kieszonkowych, przyczem zgrabność ich przechodzi naprawdę wszelkie wyobrażenia.

Wydarzył się np. pewnego razu wypadek, że pewien Francuz wykradł jednej pani paczkę banknotów z za podwiązki i to w czasie, kiedy noszono długie suknie!

Bardzo krytycznie wyraża się detektyw Scotland Yardu o Anglikach twierdząc on, że nie umieją być „wielkimi” przestępcami. Są gorszymi złodziejami samochodowymi jak Amerykanie, w zakresie włamań kasowych nie dokazali nic wielkiego, jedynie, co naprawdę umieją zrobić z pewną

maestrją, to fałszowanie pieniędzy, ale i w tym zakresie nie są mistrzami. Ciekawym jest przytem, że niema przestępstwa „klasycznego” wśród Anglików. Właściwie wszystkie przestępstwa znajdują u nich swych adeptów, którzy nie doprowadzają swojego „fachu” do wyżyny sztuki.

Przeglądając te wszystkie dane, dochodzi się do przekonania, że wiele jednostek należących do różnych narodów, mogłoby za-błysnąć w dziedzinie nauki czy sztuki swymi zdolnościami, zamiast zużywać je w celach przestępczych. Rosjanie np. mogliby wykazać swoje zdolności jako zdolni graficy-artycy, Francuzi jako pierwszorzędni prestigitatorzy, Australczycy i Kanadyjczycy jako świetni technicy, niestety nie-jednemu z nich uśmiecha się bardziej kar-jera przestępcza jak normalna praca.

Uznanie światowej pozycji Niemiec albo kompletna klęska.

Interesujące wywody amerykańskiego publicysty.

(=) Los Angeles, 21 marca. Manchester Boddy, znany publicysta i wydawca dzienników „Daily News” i „Ewening News” pisze, że mocarstwa zachodnie mają do wyboru między dwiema ewentualnościami, albo uznać Niemcy jako czołowe mocarstwo na kontynencie europejskim i przyznać im nieograniczone panowanie w powietrzu, albo prowadzić wojnę dalej.

Ta druga ewentualność równoznaczna jest jednak z kompletną klęską dla Anglii i Francji z końcem brytyjskiego panowania nad światem.

Aksum.

Miasto Aksum uważają Abisyńczycy za święte. Tu w cieniu starożytnych obelisków, przechowywana jest największa świętość Abisyńczyków — legendarna Arka Przymierza, którą z Jerolimym miał przewieźć syn Mechedy, zwanej królową Saby. Tu od niepamiętnych czasów koronowani byli, z wyjątkiem Haile Selassie, wszyscy królowie abisyńscy i tu po śmierci grzebani. Nadto Aksum jest miastem bardzo starym, które słusznie Etiopji zwa matka miast abisyńskich. Już Herodot (V. wiek przed Chr.) wspomina, że paręset tysięcy wojowników egipskich niezadowolonych z przywilejów udzielonych przez Faraona najemnym żołnierzom, opuściło Egipt, udając się do Aksumii. — Śladem zresztą dawnych ścisłych stosunków ze starożytnym Egiptem są wspomniane obeliski. Są to olbrzymie, kilkunastometrowe monolity, tem różniące się od obelisków egipskich, że są prostokątne, nie kwadratowe i nie posiadają napisów. Największy z tych obelisków ma 33 m. wysokości przy podstawie 8x2 1/2 metra, a inne sięgają do dwudziestu metrów wysokości.

Oprócz tych obelisków Aksum posiada inne dowody swej starożytności. Na każdym prawie kroku spotyka się fundamenty wspaniałych niegdyś pałaców i jakichś wielkich gmachów. Najdawniejszym z budynków do dziś istniejących zdaje się być koptyjska świątynia pod wezwaniem Najświętszej Panny Marii. Wzniesiona ona została około roku 1500 przez Jezuitów na gruzach pierwotnej świątyni chrześcijańskiej, zbudowanej prawdopodobnie w III wieku naszej ery, kiedy Aksum było stolica i głównym ośrodkiem chrześcijaństwa na ziemiach, na Wschód od Egiptu ku morzu Czerwonemu. — Obecnie świątynia ta jest pierwszą wśród świątyń abisyńskich, tu bowiem przechowywana jest wspomniana Arka Przymierza.

Co roku przybywają do Aksum niezliczone tłumy pielgrzymów, a po ulicach miasta zastanych dywanami odbywa się procesja z Aksum. Szczególnie licznie przybywają wtedy do Aksum turekowi, którzy wierzą, że widok Arki zdolny jest ich uzdrowić.

Przepowiednia.

Pod koniec XVIII w. w jednym z pałaców warszawskich odbywała się zabawa. Wśród licznie zebranej szlachty znajdował się i młodziutki książę Józef Poniatowski. Wtem weszła na salę stara cyganka i zaczęła wróżyć obecnym. Również i książę Józef wyciągnął swą rękę i prosił cygankę, aby mu powróżyła. Cyganka długo wpatrywała się w delikatną rękę młodego księcia, w końcu rzekła:

— Ty kiedyś dostaniesz wielkiej czci i godności. Ale musisz strzec się sroka (sroka po niemiecku nazywa się Elster), bo śmierć cię czeka.

Obecni śmiali się z wróźby cyganki, a jeżeli kiedykolwiek nadleciała sroka, to zwracali się do księcia ze słowami: — proszę uważać, czy pan nie widzi, że sroka leci!

Mijały lata, książę Poniatowski walczył pod dowództwem Napoleona w bitwie pod Lipskiem. Oto część wróźby cyganki spełniła się.

Tymczasem nastąpiła porażka wojsk napoleońskich, a książę Józef zginął w nurtach rzeki Elstery.

Tak więc wróźby cyganki spełniły się

Rodowita.

„Ani tłumaczyć tego nie potrzeba — ani uzasadniać: znajomość języka cudzoziemskiego, to nie żaden luksus, to proszę państwa, naturalna, że tak powiem, potrzeba każdego wyższego umysłu. I dzieła naukowe w zachodnich pisane mowach — czytać można, wiedzę wzbogacać, a i bliżni zamponować, a to wierzcie mi, też coś warte!”

Siedzi na w salonie, a tu do ciebie blondyna niebiańska zaszebiocze:

— Parle fransez? A ty — owszem, znaczy się i najczystszy paryskim akcentem (po 3,50 zł. godzina) i o pogodzie, i o sztukach pięknych, na każdy, słowem, temat możesz konwersację wytworną prowadzić.

A nie daj Boże, z językami zagranicznymi słabo u ciebie, kłapa, wstyd, zero jesteś okragłe, grosza wart nie jesteś! Towarzystwo ułożone brak wyraźny, brak kindersztuby, każdy ci wypomina. A ciebie szlag trafiła, zagadają do ciebie po niemiecku, a ty nie, jak głab siedzisz i tylko się mienisz, gorzki smak w pysku przeżuwasz i własne narodzenie przeklinasz.

Tak, to tak, rodacy: język ojczysty rzecz, nie powiem, owszem, bardzo wspaniała, ale i obce mowy lepiej znać, choć we sto słówek, a już można powiedzieć, jesteś człowiekiem z edukacją.

Takie mając przekonanie, postanowiłem posiadać arkania niemieckiego języka; coś tam, kiedyś tam w klasach mnie uczyli, ale słabo to wypadło, i wstyd się przyznać, poprawki z niemieckiego miałem zawsze. A tu mi posadę obiecują, tylko warunków powiadają po niemiecku ekspedite trzeba umieć.

Rad nie rad — a uczyć się muszę. O rozmaitych „rodowitych Niemkach” mówiono mi ze wszystkich stron. Osobiście pofatygowalem się, żeby omówić warunki. Na trzecim piętrze na prawo mieszkała pierwsza pani. Blondyna, oczy jasne, owszem, — można powiedzieć, niczego, ty-powa Gretchen.

— Niemka rodowita — pytam — to pani szanowna?

— Ja, ja... — odpowiada. — Aber kein Wort polnisch — mówi — dopiero co z Wiednia przyjechałam — tłumaczy — wazszego trudnego języka ani w zęb.

Co tu ukrywać. Okropnie się ucieszyłem.

— To mi, — powiadam — potrzebne wiadomości! Po polsku w domu doskonale się nagadam! A tu — tylko po niemiecku.

I umówiłem się z nauczycielką: trzy razy w tygodniu po godzinie.

Wyszedłem, a z zadowolenia aż pogwizdywałem: nauczę się — myślę — języka ekspedite.

A po podwórku stróż chodził, miotła machał, gołębie naleciałości sprzątał. Coś mnie skusiło:

— Jak tam — powiadam — ta Niemka? Dużo ucni do niej chodzi?

— A jest tego — mówi stróż, a papierosika mego zapala. — Mieszka tu 15 lat to ma powódzenie.

— Jaki — mówię — to ona tu mieszka 15 lat? Ta Niemka z trzeciego piętra z oficyny?

— Jaka ona tam Niemka! Znam ją, bo matka jej sklepik miała na Grzegorzeckiej. Galopem pobiegłem do drugiej nauczycielki.

Dzwonię, wchodzę, przedpokój ciemny, a nauczycielka stoi przede mną i po niemiecku zaczyna coś do mnie.

— Co to — myślę — skąd ja ten głos znam? Rodowita Niemka zapaliła światło, spojrzała na mnie i krzyknęła. Krzyknęła i ja, bo to djabli mogą wziąć człowieka: ośiem lat temu była ta Gretchen w domu mego kuzyna panna Jadwiga ucząca dzieci polskiego...

Pierwsze próby balonowe w Polsce.

W drugiej połowie XVIII w. wszystko co miało rozgłos i urok nowości, starano się natychmiast przenieść i przyswoić w Polsce. Najlepszym dowodem są próby czynione z balonami.

Jak sceptycznie odnoszono się wówczas do tych spraw, niech świadczy następujący fakt: kiedy **Bianhard** ofiarował się cesarzowi **Józefowi puścić balon we Wiedniu**, cesarz kazał odpowiedzieć, że wierzy w to doświadczenie, ale nie jest go ciekawy, i poczeka aż potrafią z niego uczynić rzecz pożyteczną.

Tymczasem zaledwie w r. 1782 Montgolfier odbył pierwszą próbę powietrznego statku w Avignionie, a w r. 1783 z Pilatrem de Rosier w Paryżu, w następnym roku już zapalaczywie **zajmowano się balonami w Polsce**. W roku 1784 kosztem generała **de Witte** w Kamieńcu, rektor szkół miejscowych i profesor fizyki kleił z papieru balon mający 50 stóp średnicy o **wadze 990 funtów wraz z galerją**. Mimo kruchości materiału, mieli już nawet siadać do łódki **Kaprowicz**, profesor fizyki, i podchorąży **Jakubowski**, ale zobaczywszy już tworzące się otwory, zostali na ziemi.

Balon poszedł w górę na 400 łokci, pękł i upadł.

Pierwszą próbę z balonem robił w Warszawie dnia 12 lutego 1784 r. **Okraszewski**. Balon miał 38 calów średnicy, był napeliony gazem i we trzy minuty wznosił się na sznurze do 300 łokci. Puszczony następnie w wysokiej sali na zamku, trzymał się z godziłą przy suficie. **Użyto doń gazu palnego**.

W kilkanaście dni po pierwszej próbie puszczali znowu przy królu i wielu bardzo ciekawych widzach pp. **Gidelski**, **Korn** i **Bach**, balon z dziedzina pani **Krakowskiej**. Miał on 4 stopy wysokości a 3 średnicy. Mimo silnego zachodniego wiatru **poszedł na 570 łokci w górę**. Ci sami puszczali ponownie balon z **Krakowskiego Przedmieścia** w dniu 3 marca. Balon ten zaleciał do puszczy **Kołobrodzkiej**. W

dnia 6 marca spostrzegli go leśnicy na drzewie i zrazu niezmiernie przelecieli się. Ponieważ przy balonie była karta z informacją, więc odwieziono go do **Białej**, skąd odesłano do Warszawy.

W dniu 6 marca po południu pan **Okraszewski** puszczał dwukrotnie balony na **Piaskach**. Mnóstwo widzów przypatrywało się temu widowisku. Za trzecim razem balon puszczony wolno poleciał ku **Kobyłce** i przez dwadzieścia kilka minut widziano go przez lunety.

Król patrzył z zamku i dał Okraszewskiemu w nagrodę złoty medal.

Balon ten znalazł dopiero 10 marca pod **Słupnem**, trzy mile od Warszawy. Zobaczył go najprzód włośnianin z **Grodziska** na łące zalanej wodą w krzakach, i **wziął go za jakąś osobliwą zwierzyną**. Dopatrzywszy się wszakże wstążek, pęcherza i t. p., zrozumiał, że to było „jakieś czarnoksiężstwo”, pośpieszył na radę do gromady. Wszyscy ludzie ze wsi pobiegli na miejsce i tu **ktoś zobaczył przyklepioną kartkę**. Zabrano więc balon i odwieziono **Bernardynowi** do **Grodziska**. Ponieważ była obietnica nagrody, wieśniak powiódł go do Warszawy i **otrzymał od króla podarek**. A że właśnie urodził mu się syn, obrócił więc podarek na chrzciny.

Znaczniejszą już próbę z balonem o objętości 7595 stóp sześciennych przedsięwzięli własnym nakładem (1 kwietnia) w **Krakowie** dr. **Jaśkiewicz** prof. historii naturalnej i chemji, astronom **Jan Sniadecki**, **Jan Chartier** prof. farmacji i **Franciszek Schaidel**. Próba odbyła się w dziedzińcu ogrodu botanicznego wśród ogromnego nacisku widzów o godzinie 10-tej z rana. Balon napelniony sposobem **Montgolfiera**, na znak z moździerza danv. **wzniósł się na 2247 sążni i widać go było w obłokach z ulic Krakowa**.

Dwa lata później w r. 1786 puszczono balon w **Czeczelniku** w dobrach księcia **Józefa Lubomirskiego**. Balon był papierowy o średnicy 88 stóp a długości 38.

KRONIKA.

Dni świąteczne na obszarach Generalnego Gubernatorstwa.

Kraków, 21 marca. — **Generalny Gubernator dla okupowanych obszarów polskich Frank** wydał rozporządzenie, dotyczące ustalania dni świątecznych na obszarach **Generalnego Gubernatorstwa**.

Dniami, uznanymi urzędowo za święta są: **1 stycznia — Nowy Rok**, **6 stycznia — Trzeci Króli**, **poniedziałek Wielkiej Nocy**, **Wniebowstąpienie Pańskie**, **poniedziałek Zielonych Świąt**, **Boże Ciało**, **Wszystkich Świętych**, oraz **oba dni Bożego Narodzenia**.

Pozatem rozporządzenie to przewiduje święta narodowe, obowiązujące niemieckie urzędy i obywateli niemieckich, jak również osoby należące do urodu niemieckiego. Dniami temi są: **30 stycznia**, **16 marca**, **Wielki Piątek**, **1 maja**, pierwsza niedziela po św. **Michale** i **9 listopada**.

Podjęcie komunikacji na liniach kolei wschodniej.

(=) **Kraków**, 21 marca. **Generalna Dyrekcja** kolei wschodniej komunikuje, iż dzięki wyteżonym wysiłkom zarządu kolei wschodniej doprowadzone ponownie do stanu normalnego uszkodzone wskutek wylewów i kry mosty i wały na liniach kolejowych **Radom-Warszawa**, **Częstochowa-Warszawa**, i **Skarżysko-Kamienna—Dęblin**, tak że z dniem **19 marca** br. można było podjąć normalną komunikację na tych odcinkach.

Sytuacja na Wiśle pod Warszawą.

(=) **Warszawa**, 21 marca. We wtorek o godz. 7-ej rano poziom wody na Wiśle pod **Warszawą** wynosił plus 420 cm. Kra nie płynię, ponieważ pomiędzy **Świdrem** i **Górką Kalwaryjską** utworzył się duży zator. Poniżej tego zatoru woda przerwała wał i zalała okoliczne pola i łąki. W godzinach popołudniowych poziom wody podniósł się do 428 cm, skutkiem czego woda zaczęła dochodzić

niamal do toru kolejki **Jabłonna—Karczew**, po stronie praskiej, oraz zalewać bulwary po stronie warszawskiej. Mimo to komunikacja na kolejce **Jabłonna—Karczew** nie uległa przerwie.

Popołudniu przez całą szerokość **Wisły** zaczęła płynąć gęsta kra, gdyż pod **Świdrem** saperzy niemieccy rozbili zator. Silny przyrostek nocny zładodził w znacznym stopniu groźną dotychczas sytuację na Wiśle. O ile podobny stan pogody potrwa jeszcze kilka dni, **powódź prawdopodobnie ominie Warszawę i okolice**. Nad brzegami **Wisły** gromadzą się liczni mieszkańcy Warszawy, obserwując płynącą i rozbijającą się o potężne filary mostów krę.

W PIĄTEK SKLEPY BĘDĄ OTWARTE. —

W związku z licznymi zapytaniami wyjaśnia **Krakowska Kongregacja Kupiecka**, że dzień jutrzejszy, t. j. **Wielki Piątek** nie jest dniem świątecznym. Nieczynne będą tylko władze i urzędy.

ZAMACH SAMOBÓJCZY. W nocy ok. g. 1 wezwano Pogotowie Ratunkowe na ul. **Orawską 5**, gdzie 28-letnia **Janina H.** dokonała zamachu samobójczego, zająwszy większą ilość „kognitków”. Po przepłukaniu żołądka przewieziono denatkę do szpitala celem dalszego leczenia.

ANEGDOTY.

DUMA HISZPANIA.

Książę **Medyny** przybył jako poseł **Karola V.** do **Konstantynopola**. Gdy zjawił się na audjencji u sułtana, zdziwił się niezmiernie, widząc, że niema dla niego przygotowanego krzesła. Wobec tego zdjął ze siebie płaszcz, zwinął go i usiadł na nim, skrzyżowawszy zwyczajem tureckim nogi pod siebie. Dopiero w tej pozycji przedłożył sułtanowi **Solimnowi II.** swą dyplomatyczną misję.

Po skończonej audjencji skłonił się sułtanowi i skierował się do wyjścia, pozostawiając płaszcz na ziemi. Sułtan zwrócił mu na to przyjazną uwagę.

— Posłowie cesarza **Karola V.** nie zwykli zabierać ze sobą krzesel z pałaców — odpowiedział książę, skłonił się lekko i wyszedł.

ZŁOŚLIWOŚĆ.

Hans von Buelow, pierwszy mąż **Cosimy Wagner**, sławny dyrektor orkiestry, znany był również ze swego sarkazmu i złośliwego języka.

W czasie jednej z prób śpiewu chóralnego, gdy żeńska połowa tegoż przeskądzała mu w pracy przez ciągłe rozmowy. — zgromił ją słowami:

— Zechcą panie nareszcie się uspokoić, nie potrzebuję chyba przypominać, że **Kapitol** już ocalony.

Była to aluzja do znanego z historii faktu ocalenia **Kapitolu** rzymskiego przez gęganie gęsi.

ROZTARGNIONY.

Niemiecki historyk **Teodor Mommsen** znany był ze swego roztargnienia. Opowiadają o nim, że gdy pewnego razu zatopiony w lekturze jakiegoś dzieła jechał tramwajem, a kontrolor zażądał okazania mu biletu jazdy, uczony podał mu jakiś zwinięty kawałek papieru.

— Ależ to wczorajszy bilet jazdy, proszę pokazać mi dzisiejszy.

— Bardzo możliwe, panie kontrolorze — odpowiada na to **Mommsen** — jestem tak roztargniony, że napewno wczoraj oddałem panu bilet dzisiejszy.

ROMAN SZKLARSKI.

Pilotka i mitość

16)

— Wiem o tem, ale równocześnie pozwól sobie wskazać panom na paragraf 81 regulaminu, który dozwala w wyjątkowo ważnych wypadkach na tego rodzaju przesunięcia. Czyż nie tak panie prezesie?

— Tak jest. Ma pan rację.

— Zmierzam do zakończenia mego przemówienia. Jeśli zatem wiadomość, otrzymana przeze mnie nie sprawdzi się, wówczas zobowiązuję się wpłacić na konto towarzystwa odpowiednią kwotę, powiedzmy 10 tysięcy dolarów. Jeśli zaś jeden z moich wozów będzie miał wypadek — wówczas panowie będą musieli mi przyznać rację.

— Uważam, że słuszność jest po stronie **mr. Cortisa** — oświadczył **mr. Maughan**. — Czy ktoś z panów jest innego zdania?

— Ja uważam — oświadczył nieco spokojnie **Readhed**, — że to wszystko jest niepoważne i że nie powinniśmy ulegać wpływom plotek.

— Nie wątpię, że pan **Cortis** dostarczy nam dowodów, przemawiających za zastosowaniem przez nas koniecznych środków zapobiegawczych. Teraz niema czasu na to, ale w terminie do trzech dni dostanę od pana odpowiednie dokumenty **mr. Cortisa**.

— Tak jest, o ile kierowca, który mi ich dostarczył, nie zginie w czasie dzisiejszej imprezy.

— Do tego nie możemy dopuścić — zawołał **mr. Maughan**.

— Jesteśmy bezsilni, gdyż nie znamy dokładnie planów zamachu. Mnie osobiście — mówił **Cortis** — wiadomem jest tylko tyle,

że podczas dzisiejszego wyścigu ma mieć miejsce zamach na mój wóz. Gdzie on zostanie wykonany i kto go dokona — tego nie wiem. Zabezpieczyłem się, jak tylko to było możliwym i teraz czekam dalszego rozwoju wypadków. Panowie mogą mi tylko pomóc w ten sposób, że zechcą być moimi gośćmi. Łoża nasza da nam możliwość obserwowania wyścigu z okien, połączenia telefoniczne funkcjonują bez zarzutu, a zatem dajmy do głosu losowi...

Cisza zaległa salę. Poszczególne sędziowie zaczęli rozmawiać szeptem, wstrząśnięci wiadomością o ukartowanym zamachu. **Mr. Readhed** siedział pochmurny w kacie sali i gryzł wargi w zamyśleniu. Podniósł się raz i próbował podejść do telefonu, ale sekretarz położył rękę na słuchawce i dał do poznania, że nie ma zamiaru pozwalać na telefonowanie. Wreszcie **mr. Readhed** machnął ręką i powiedział:

— Ostatecznie to mnie nie obchodzi. Jeśli panowie uważają, że wszystko jest w porządku i że regulamin nie został naruszony, to ja składam broń, zastrzegam sobie jednak prawo poruszenia tej sprawy na posiedzeniu zarządu.

— To panu zawsze wolno — oświadczył **mr. Maughan**. — A teraz posilmy się, gdyż lada chwila rozpocznie się wyścig.

Dramatyczny wyścig.

Tłumy zalały trybuny toru wyścigowego w **Indianapolis**. Tłumy obsiadły brzegi toru na całej jego długości. Musiano zmobilizować setki policjantów, którzyby pilnowali, aby niesforna publiczność nie wdarała się wprost na beton, aby z bliska zobaczyć kierowców, waleczących z demonem szybkości. Wszędzie panował wesoły, podnieceny gwar, powiększony okrzykami chłopców sprzedających lody, ciastka, pomarańcze i napoje chłodzące. Rodziny i ca-

łe towarzystwa rozsiadły się na trawnikach, zającąca przyniesione prowianty. Wszyscy omawiali szanse zawodników, dyskutowali nad wartością wozów. W programach ukazało się również nazwisko **Korskiego**. Tłumy zostały zelektryzowane pojawieniem się nowego, nieznanego kierowcy. Znaleźli się i tacy, którzy twierdzili, że jest to mistrz samochodowy **Europy**. Większość podzielała to zdanie, jako że wiadomości o sporcie europejskim były dość szczupłe i nikt się niemi zbyt nie przejmował.

Kto zwycięży? To pytanie stanowiło główny punkt dyskusji. Urobiona przez prasę opinia publiczna widziała w **Müllerze** prawdopodobnego triumfatora wyścigu, zwłaszcza, że dzienniki rozpisywały się szeroko o zaletach jego „**Manhattana**”. Start **Korskiego** powitano dość ozięble, wnioskowano prosto, że firma chce wypróbować nowy wóz w rękach młodego kierowcy i na tem koniec. Nikt nie odnosił wrażenia, jakoby nieznanego kierowca mógł zaważyć na losach wyścigu.

Samochody uszeregowały się jeden za drugim, poczem z wolna podjeżdżały na linie startu. Start odbywał się kolejno w odstępach 2-minutowych. W ten sposób ewentualność spotkania się większej liczby samochodów na trasie była zmniejszona do minimum.

Korski spokojny i opanowany siedział przy kierownicy swego wozu. Zapomniał zupełnie, że może mu grozić jakieś niebezpieczeństwo. Jego pomocnicy, ubrani w zielone kostiumy pomogli mu wytoczyć wóz na linję startu, puszczono w ruch silnik i teraz **Korski** oczekiwał na sygnał startera. Myśli o **miss Cortis** i jej „zdradzie” zniknęły zupełnie z uwagi **Janusza**. Teraz myślał tylko o wozie i o... zwycię-

stwie. Rozsądek kazał mu się rozejrzeć wśród mechaników kręcących się po bokach, ale nie znalazł nigdzie podejrzanego twarzy, widzianych wówczas w domu noclegowym. Uśmiechnął się do siebie. A może znowu los odmienił się i da mu jeszcze większą szansę!

Nareszcie **Chorągiewka** startera mignęła, **Korski** puścił w ruch maszynę, która jednym skokiem przebyła przestrzeń, zmiana biegów maszyny poszła twardo. Wóz skakał, jak na wybojach i **Korski** złąkł się, że silnik zgaśnie. Widzowie przyjęli tę nieudalą próbę wybuchem śmiechu. Nie zdawali sobie sprawy z trudności, jakie miał do pokonania kierowca. Widzieli tylko, że podczas gdy inne wozy ruszały zgrabnie z miejsca — wóz nr. 13 wyszedł, jakby był kierowany ręką początkującego szofera taksówki.

Było to tylko złudzenie. **Janusz** szybko opanował się i maszyna zaczęła pędzić lotem ptaka. Pierwszy wiraż wziął **Janusz** za wysoko, skutkiem czego musiał zmniejszyć szybkość. Tachometr wykazywał już tylko 200 km na godzinę. **Janusz** nie zdziwił się, gdy w wielkim pedzie minął go wóz nr. 14, wielki srebrno-szary **Mercedes**. Nacisnął mocniej pedał gazu i wóz zaczął się z wolna rozpręgać. Wskazówka tachometru szła do góry. 250, 280, 300, 350 km na godzinę. Powietrze ze świstem przelatywało obok głowy **Janusza**, ukrytego za szybą wozu. Gdy wskazówka doszła do 400 km, **Janusz** zobaczył zarys **Mercedesa** przed sobą. W jednakowej mniej więcej odległości wozy przeleciały obok trybun, gdzie widzowie już nie poznawali pozornego „złotodzioba”. Prowadził wóz, jak wytrawny kierowca i widać było, że musi przewziąć **Mercedesa**.

(Ciąg dalszy nast.).

